

[Paul Holt.]

fra disse Skoler blev de eneste Børn, til hvis Undervisning Staten intet bidrager. Nu, da de økonomiske Forhold er stadig vanskeliggere, er Tiden inde til, at man tager deres Stilling op til fornyede Overvejelser. Det har for Staten aldrig været store Summer, det har drejet sig om, og det vil det heller ikke blive i Fremtiden. For de private Gymnasieskolers Vedkommende beløber det samlede Børneantal i Underskolerne sig til i alt 1 286 Elever; heri er ikke medregnet Børneantallet i Skoler, der kun formelt er private, idet Kommunen for en enkelt Skoles Vedkommende betaler Skolens Driftsunderskud, ogsaa med Hensyn til Underskolen.

Denne Henvendelse til den højtærede Undervisningsminister sker ud fra den Tilid, man i vide Kredse har til, at den højtærede Undervisningsminister forstaaer det aandelige Synspunkt, der bærer den frie Skole og giver den dens fulde Eksistensberettigelse inden for det samlede danske Skolevæsen.

Derefter skal jeg efter Anmodning fra heri interesserede Kredse fremdrage et Forhold, der hører ind under Erstatningskravene i Forbindelse med Besættelsestiden. Det drejer sig om de Tab, som Skoler har lidt som Følge af Beslaglæggelse af tysk Militær og, efter Kapitulationen, af tyske Flygtninge.

Ifølge de Regler, man gik frem efter under Besættelsestiden, faar Skolerne 10 pCt. af Skolens Værdi i Lejagodtgørelse for et Aar. Dette Beløb forhøjes med 10 pCt. for „militært Slid“. Vurderes en Skole f. Eks. til 100 000 Kr., beløber den aarlige Leje sig saaledes til 10 000 Kr. plus 1 000 Kr. for „militært Slid“. Men dette „militære Slid“ har hyppigt været af saa alvorlig Karakter, at det ikke kan betegnes som Slid; men snarere som Ødelæggelse. Det er navnlig vanskeligt for Skoler, der har været beslaglagt i kortere Tid, fordi Beskadigelserne erfaringsmæssigt var størst i den første Tid. For længere Perioder vil Lejen kunne dække betydelige Reparationsudgifter.

Med Inventaret er det mange Steder rent galt. Det er dobbelt vanskeligt, fordi Varedirektoratet har givet Afslag paa Ansøgning om Træ til nye Borde og Bænke. Der er endnu ikke skaffet Lovhjemmel for Udbetaling af Erstatning for de af Tyskerne forvoldte Ødelæggelser paa Skoler o. lign. Det maa derfor betragtes som i høj Grad ønskeligt, at der bliver tilvejebragt en saadan Lovhjemmel, mange Skoler har maattet betale endogsaa meget betydelige Beløb til

Reparationer og Nyanskaffelser, der ikke var dækket af de Erstatninger, der hidtil er udbetalt.

Mange Institutioner er ramt haardt paa denne Maade. Det vil derfor være af stor Betydning, om den højtærede Minister vil tage denne Sag op til Behandling, saaledes at der kan opnaas en rimelig og god Løsning af disse Vanskeligheder.

I de senere Aar har Studenternes økonomiske Forhold Gaar paa Gang været Genstand for offentlig Debat, og Studenteraadet ved Københavns Universitet har udarbejdet et Forslag, som det har afgivet til Universitetet. Dette Forslag tillader jeg mig herved at henlede den højtærede Undervisningsministers Opmærksomhed paa, idet jeg samtidig retter det Spørgsmaal til den højtærede Minister, om han ser sig i Stand til her i Tinget at udtale sig om det principielle Spørgsmaal: i hvilken Udstrækning der fra Staten kan gøres noget for at yde en Støtte til de studerende, en Støtte, der vel at mærke bliver af virkelig Betydning for at afhjælpe den Nød, mange studerende lider under.

Den Legatmasse, der staar til Raadighed, er oprettet i ældre Tider, da Pengene var meget mere værd og Studenterantallet betydeligt mindre end nu. Det danske Folk har en almindelig Interesse i, at de bedst kvalificerede faar ordentlige Muligheder for at dygtiggøre sig til Landets Tjeneste dels som Embedsmænd o. lign. og dels til Videnskabens Fremme, til Gavn for Menneskeheden og til Ære for vort Folk.

Der har her i det høje Ting været udtalt stærke Ord om Betydningen af, at dansk Videnskab ikke sækker agterud, men for at det kan undgaas, maa man begynde med at bedre Studenternes Kaar. Studenteraadets Forslag gaar ud paa, at der ved Studiets Begyndelse maa tilsikres de studerende, der ikke selv kan rejse Midler til Studiets Paabegyndelse, en effektiv Legatstøtte, saafremt man paa Grundlag af Anbefalinger kan skønne, at de er vel egnede til Studiet. I Løbet af de første Studieaar kan denne Støtte faa et stadig bedre Til-delingsgrundlag ved de Fakulteter, hvor Professorer og Legatudvalgsmedlemmer har et nøjere Kendskab til de studerende.

For ubemidlede kan en effektiv Støtte kun opnaas med Legater af det store Kommunitets nuværende Størrelse. Med bestaaet 1ste Del — det vil sige den af Universitetskommissionen foreslaaede adgangsbegrænsende Eksamen efter 2 Aars Forløb — har Studenten dokumenteret sine Studieevner og givet faktisk Garanti for at naa en af-